

naar de have ødelagt Planter og Vækster i Haven, har man ikke kunnet faa Erstatning derfor, uagtet man er gaaet den Vej. Indenrigsministeriets Cirkulære foreskriver. Man har henvendt sig til højtstaaende Officerer i visse Garnisonsbyer, og der er nogle af dem, som have taget Hensyn til Klagen, men Sagen blev ikke ført videre, da det blev sagt, at det ikke skulde ske i Fremtiden, og de have holdt Ord. Men paa den anden Side har man været Genstand for en Behandling, der har udviklet sig saaledes i de senere Aar, at hvis det vedbliver saaledes, er det nødvendigt, at Befolkningen kommer til at optræde anderledes end hidtil, og jeg anser det, som det ogsaa blev udtalt af den højtærede Krigsminister for uheldigt, om Befolkningen og Militæret under disse Forhold kom i Kamp med hinanden og stode paa Krigsfod med hinanden. Forholdet er jo det, at Øvelserne foregaa ikke blot om Efteraaret, naar der er indhøstet, men man begynder Øvelserne i Marken før Høstet, og de vedvare, saa at sige, næsten hele Sommeren igennem. Militæret sparer ikke en Gang det Hø, som staar og lige skal slaas. Selvfølgelig gaa de i de fleste Tilfælde uden om Kornet, men naar de saa komme ind mellem Røerne, som staa tøjrede paa Marken, rive disse sig løse, og det ikke saa, men mange, og ødelægge Kornet. Nu skulde jeg mene, at Militæret i disse Tilfælde har forarsaget Skaden, ligejøm ogsaa naar de under hele Øvelsen leje sig paa Hømarker, der skulle slaas lige straks der efter. Det har ogsaa ført til, at Befolkningen har begyndt at danne en Forening til Værn mod Overgreb af Militæret, og hvis den højtærede Krigsminister ikke vil raade Bod paa den Udvikling, der er foregaaet navnlig sidste Sommer, maa der gribes ind fra Befolkningens Side. Thi hvis man skal have sin Afgrøde mer eller mindre bestadiget, for ikke at sige ødelagt, paa Grund af de militære Øvelser, saa er det ubilligt, at man fremdeles skal vedblive at svare Skat, og det høje Statter, hvoraf en stor Del gaar til militære Udgifter. Man faar sin Afgrøde mer eller mindre ødelagt, fordi Militæret bevæger sig paa et Omraade, som det efter den nu bestaaende Sædvane og den militære Stik ikke har Ret til. Ved Hærlovens 1ste Behandling meddelte jeg, at jeg havde i Sinde, at stille en Forespørgsel til den ærede Krigsminister angaaende denne Sag, og det var ogsaa min Agt, men Tiden gik, og det er ikke sket endnu. Jeg har tænkt at ville vente og se, om der maatte blive taget Hensyn til mine Udtalelser ved Hærlovens 1ste Behandling, og skønt jeg

ikke har faaet noget Svar fra den højtærede Minister, saa har jeg dog ment at ville vente til næste Aar for at se, hvad der sker til Sommer. Men jeg vil ønske, at der maa blive raadet Bod paa dette Forhold fra den højtærede Ministers Side, saa at man ikke skal faa en Kamp om dette Forhold, men at det bliver ordnet saaledes, at der for virkelige Ulemper gives Erstatning, thi Ulemperne ere i mange Tilfælde lige saa store som den virkelig paavisselige, direkte Skade.

Krigsministeren (Barnson): Ja, jeg skal ikke opholde mig længe ved dette Punkt. Jeg har allerede udtalt mig derom ved Sagens 2den Behandling, og jeg kan kun beklage, at det ærede Medlem, som antydede, at han havde haft Lust til at stille en Forespørgsel, ikke har gjort dette; thi saa havde jeg været bedre forberedt paa Sagen. Det havde været at foretrække fremfor at komme ind paa denne først under Hærlovens 1ste Behandling og saa nu. Naar det ærede Medlem synes at ville paastaa, at jeg havde Uret i at sige, at der gennemgaaende var et godt Forhold mellem Garnisonerne og Befolkningen, vil jeg fastholde den Ytring, jeg fremsatte, og jeg turde maaste fende mere til de Forhold end det ærede Medlem, hvis Rendskab vistnok kun strækker sig til en enkelt Garnison, hvor jeg dog ogsaa tror, at Forholdet gennemgaaende er godt. Efter den Anledning, der har været givet i det ærede Medlems tidligere Udtalelser ved Hærlovens 1ste Behandling, har jeg faaet Sagen sendt fra Aalborg; jeg sender alle Detaillerne og er meget nøje inde ind i den. Det forholder sig ganske rigtigt, som det ærede Medlem bemærkede nu igen i Dag, at en Løjtnant var gaaet ind paa en Eng, hvor der stod Hø, der lige skulde slaas. Det var en Fejl, men det ærede Medlem ved ganske vist ogsaa, at den paagældende Officer blev straffet, saa jeg synes ikke, der er Grund til vedblivende at tale derom. At en ung Mand kan gøre en ubetænksom Handling, kan jo dog ikke undgaaes, vist lige saa lidt i det Samfund, det ærede Medlem lever i, som i det, hvorfra jeg er udgaaet. Naar det ærede Medlem endvidere ytrede, at han ikke troede, det forholdt sig rigtigt, at der blev givet Erstatning for tilføjet Skade, maa jeg sige, at jeg dog virkelig staar i den Formening, og jeg tror ogsaa, det holder Stik. Saa Folk ikke den Erstatning, der tilkomme dem, er det vistnok deres egen Skyld. Ulemperne er det en ganske anden Sag med. Med Hensyn til dem ere vi enige om, at det er